

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ทุกๆองค์การต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับโลก ระดับประเทศ ระดับสังคม ระดับองค์กร และระดับบุคคล ทั้งในด้านสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีอื่นๆ และผลจากการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ส่งผลให้การบริหารจัดการองค์การในปัจจุบันต้องเปลี่ยนแปลงไป คือ มุ่งบริหารองค์การให้เล็กลงและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็้องค์การเพื่อผลกำไร(For-Profit Organizations)หรือองค์การที่ไม่มุ่งเน้นผลกำไร (Non-Profit Organization) ก็ตาม (Luthans. 1995 : 23 ; อ้างถึงใน เมทินี จิตรอ่อนน้อม. 2542 : 1)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การหนึ่งที่ได้รับผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสารเช่นกัน องค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้ขยายบทบาทหน้าที่ ที่มีเพียงจะมีหน้าที่ ในการบริการ สาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์การที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในการบริหารงาน และตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพิ่มมากขึ้นเพื่อความโปร่งใส และความมีประสิทธิภาพในการทำงาน การที่องค์การบริหารส่วนตำบล จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่ตั้งไว้ได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลักสำคัญต่างๆ ในการดำเนินงาน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ นำความสำเร็จสูงสุด มาสู่องค์การ คือ ทรัพยากรมนุษย์ ทิพาวัตติ เมฆสุวรรณค์ (2540 : 24) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการทำงานในองค์การอย่างแท้จริง อยู่ที่การพัฒนาคน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดอย่างต่อเนื่องอยู่เป็นนิจ องค์การจึงจะสามารถแข่งขันและพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปได้ ดังนั้น คุณภาพขององค์การจึงไม่ได้อยู่ที่ระดับผู้ปฏิบัติต้องปรับเปลี่ยนตนเองเท่านั้น แต่จะอยู่ที่คุณภาพและสัมพันธภาพของคนในองค์การ โดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ และทำงานอย่างมีศักยภาพ รวมไปถึงการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การให้แบบราบ (Flat) ลง

โดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถ และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมไปกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การให้แบบราบ (Flat) ลง (Kerfoot, 1994 อ้างถึงใน เมทินี จิตรอ่อนน้อม, 2542 : 1) และเป็นองค์การเปิดที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก และตอบสนองอย่างรวดเร็วต่อข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ด้วย (Cottingham, 1988 : 24)

การปรับเปลี่ยนองค์การบริหารส่วนตำบล ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคข้อมูลข่าวสารได้นั้น องค์การจะต้องพยายามลงทุนในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งกว่าที่องค์การ จะได้คนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาทำงานในองค์การนั้น ต้องใช้ทั้งงบประมาณและเวลาในการสรรหา การคัดเลือก และพัฒนา เพื่อให้มีความชำนาญ นอกจากนั้นยังแสวงหาวิธีการบำรุงรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพให้คงอยู่กับองค์การ และพร้อมที่จะอุทิศตนทำงาน ให้องค์การอย่างเต็มความสามารถ แม้ว่าองค์การจะมีวิธีการหรือแนวทางในการบริหารจัดการในรูปแบบต่างๆ แต่องค์การยังประสบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์อยู่ เช่น ผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ ในการทำงาน พนักงานทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ ปัญหาการไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในองค์การของผู้บริหาร ปัญหาการทำงานเป็นทีม ปัญหาการได้มาซึ่งผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งกลายมาเป็นปัญหาที่องค์การต้องหันมาให้ความสำคัญ ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการนำเสนอแนวคิดใน เรื่องภาวะผู้นำ (Leadership) เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (ภัทรา สุภา, 2550 : 1)

ภาวะผู้นำเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน และมีองค์ประกอบเกี่ยวข้องอยู่หลายประการจึงทำให้คนส่วนหนึ่งเชื่อว่า ภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ลึกลับไม่อาจสัมผัสหรือมองเห็นชัดเจนเกินที่จะเรียนรู้ได้อย่างไรก็ตาม Daft (1999: 23) กล่าวว่า “ ตรงกันข้ามกับความเชื่อของคนส่วนใหญ่ ผู้นำมิได้เป็นมาโดยกำเนิด ผู้นำสามารถสร้างขึ้นได้โดยเกิดขึ้นจากการใช้ความพยายามและการทำงานหนักของบุคคลนั้น” ดังนั้น คนส่วนใหญ่มีศักยภาพที่จะเป็นผู้นำได้ และศักยภาพดังกล่าวเปรียบเสมือน เมล็ดพืชของภาวะผู้นำที่แฝงอยู่ในตัวเรา ทั้งนี้สิ่งที่เป็นประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับอาจเป็นได้ทั้งในแง่ให้คุณ หรือให้โทษ อยู่ที่ตัวเราว่าจะสามารถเอาจริงเอาจังต่อการพัฒนาคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ได้หรือจะเลือกปล่อยให้ คุณลักษณะเหล่านี้คงซ่อนเร้นแฝงอยู่ในคนต่อไป (ภัทรา สุภา, 2550 : 2)

ดังนั้นผู้นำที่ดีต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและไม่มีที่สิ้นสุด ถึงแม้ว่าตำแหน่งหน้าที่ในองค์การจะเป็นตัวกำหนดสถานภาพในการบังคับบัญชา เช่น หัวหน้างาน หัวหน้าส่วน หรือผู้บริหาร แต่อำนาจที่ได้มาจากตำแหน่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้เป็นผู้นำอย่างสมบูรณ์อย่างที่เข้าใจ เพราะการเป็นผู้นำแตกต่างจากการเป็นเจ้านายตรงที่ สามารถทำให้

ผู้ได้บังคับบัญชาแต่เพียงเท่านั้น ดังนั้น การวัดระดับภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญ เพราะทำให้ทราบว่าคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบใด และจะสามารถพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำด้านนั้นอย่างไร เช่นเดียวกันถ้าทราบว่าขาดคุณลักษณะภาวะผู้นำแบบใด ซึ่งถือว่าเป็นจุดอ่อนของคนที่ลงมือฝึกฝนปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาจนเกิดความสามารถที่เหมาะสม ต่อการเป็นผู้นำ ที่พร้อมด้วยคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ได้รับการพัฒนา นำมาใช้ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร (Porter และ Steers. 1974 : 35 ; อ้างถึงใน ธีรภูมิ วัฒนศิริพงศ์. 2537: 18)

การที่จะบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประสบความสำเร็จ บรรลุประสิทธิผล สร้างความรุ่งเรืองเติบโตให้กับท้องถิ่น มีภาพลักษณ์ที่ดี ได้รับความเชื่อถือไว้วางใจจากสาธารณะ สามารถตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชน และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญทุกกลุ่ม ย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย และไม่สามารถทำได้ด้วยการมีผู้บริหารที่ขาดภาวะผู้นำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันจึงมีความต้องการผู้นำซึ่งมีความสามารถในการรับมือกับปัญหา และการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ทว่างานที่สำคัญกว่าของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการเตรียมสมาชิกขององค์กรเพื่อให้สามารถรับมือและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของทิศทางการพัฒนาสังคม พันธกิจใหม่ และความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเท่านั้นที่จะผลักดันและสร้างสิ่งเหล่านี้ขึ้นมาได้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2550 : 123)

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นในอดีตจนถึงปัจจุบัน ความสำคัญของผู้นำไม่ได้ลดลงแต่ประการใด แต่ในทางตรงกันข้าม กลับมีบทบาทในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามสัดส่วนของงบประมาณจากรัฐบาลและภาษีอากรที่เก็บได้ที่จะโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทของนายกฯ ยังไม่ได้มีบทบาทพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าเท่านั้น ยังมีบทบาทในการบริหารงานด้านการบริหารบุคคล ได้แก่ การออกคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ ร้องทุกข์ เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งการแต่งตั้งและให้พ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย (จรรยา ศิวานนท์, 2548 : 5-7)

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญดังกล่าวเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการบริหารหรือนำของผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคายแล้ว เห็นว่าผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ ในการทำงานพนักงาน

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงและความสำคัญดังกล่าวเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการบริหารหรือการนำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคายแล้ว เห็นว่าผู้บริหารขาดภาวะผู้นำ ในการทำงาน พนักงานทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ ปัญหาการไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในองค์กร การทำงานเป็นทีม การได้มาซึ่งผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นประชาชนและเป็นพนักงานส่วนตำบลปฏิบัติงานประจำอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจ และใคร่รู้ คือ ประเด็นคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารว่าเป็นอย่างไร และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารไว้ การคงอยู่ และความก้าวหน้าของพนักงานอย่างไร ดังนั้น ผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงระดับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยจะนำเสนอการค้นคว้าอิสระ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย จำแนกพนักงานส่วนตำบลตามเพศ และ องค์การบริหารส่วนตำบลที่ตั้งกัก
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย

### สมมติฐานการศึกษา

1. ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ในเขตอำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ

และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน

## ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย ผู้ศึกษา ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย จำนวน 10 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจุมพล องค์การบริหารส่วนตำบลกุดบง องค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลชุมช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง องค์การบริหารส่วนตำบลเขม็ง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝื่อ และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง

### 2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย จำนวน 129 คน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย, 2553)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอโพธาราม จังหวัดหนองคาย จำนวน 129 คน ได้มาจาก โดยใช้การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane. 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนเท่ากับ 98 คน

### 3. ขอบเขตด้านตัวแปรการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของพนักงานส่วนตำบล ดังนี้

3.1.1 เพศ

3.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด



3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความคิดเห็นของพนักงานส่วน  
ตำบลต่อคุณลักษณะภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอโพธารมย์  
จังหวัดหนองคาย ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงกรอบแนวคิดของ กวี วงพุ่ม, 2539:39-108 และ พิมใจ  
โสภา นุรักษ์ธรรม, 2542:63-176 ซึ่งประกอบด้วย คุณลักษณะภาวะผู้นำใน 4 ด้านดังนี้

3.2.1 ด้านความเป็นผู้นำ

3.2.2 ด้านบุคลิกภาพ

3.2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์

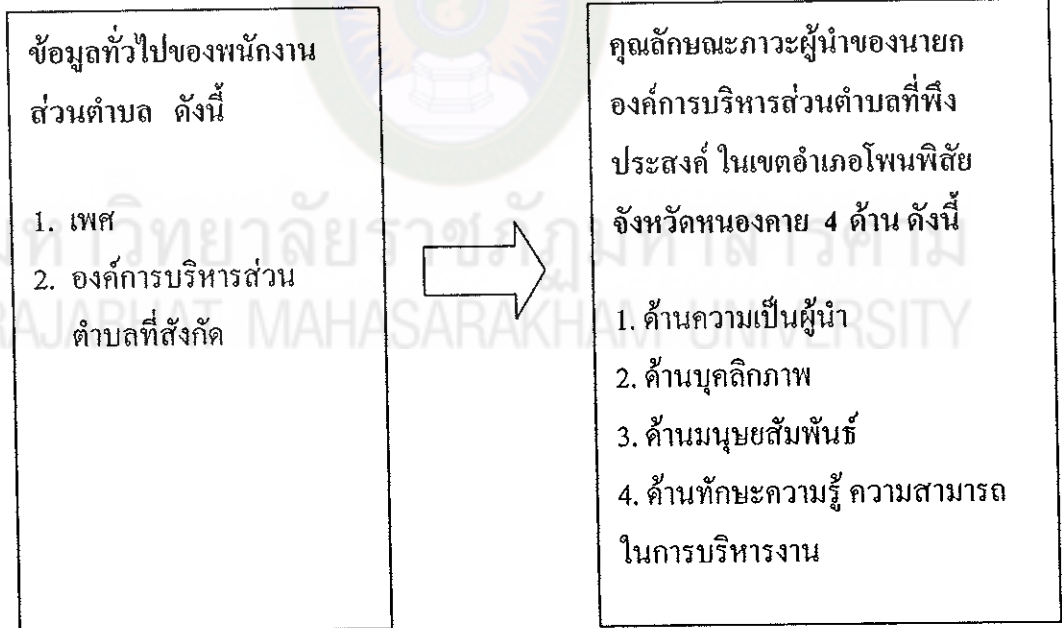
3.2.4 ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน

4. ระยะเวลาการศึกษา ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2554 - มีนาคม 2554

### กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)



แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

## นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ และการแสดงออกในด้านการความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง ที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ อาจมีแนวโน้มที่จะมีความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบ

พนักงานส่วนตำบล หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นประจำอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง ในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์พิสัย จังหวัดหนองคาย โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือน

คุณลักษณะภาวะผู้นำ หมายถึง ความเป็นผู้นำคุณลักษณะบุคลิกภาพคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะทักษะความรู้ความสามารถการบริหารงานในการชักจูงให้พนักงานทำงาน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความเป็นผู้นำ หมายถึง กล้าตัดสินใจ มีความทะเยอทะยาน มีวิสัยทัศน์ มีวินัย สร้างความไว้วางใจ ประสานงาน ยืดหยุ่น เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนา

2. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีวุฒิ สติ สุขุม รอบคอบในการปฏิบัติงาน แต่งกายสุภาพ น่าเคารพนับถือ มีความมั่นใจ ตรงไปตรงมาจากสุภาพต่อบุคคลทุกสถานการณ์ และมีความเป็นประชาธิปไตย

3. ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง สัมพันธภาพ ให้เกียรติ สนับสนุน ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความเข้าใจ ยกย่องชมเชย ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถ พูด อธิบาย สั่งการ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี

4. ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการบริหารงาน หมายถึง รู้เข้าใจ กฎหมาย ระเบียบ วางแผน สร้างทีมงาน รู้เข้าใจหลักการบริหาร รู้เข้าใจ ใช้เหตุผล แก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ทันต่อเหตุการณ์ตลอดเวลา

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดซึ่งมีหน้าที่บริหารงานในหน่วยงาน ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในการศึกษาครั้งนี้ให้หมายถึง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล  
ในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย

การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็น  
ผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจน  
สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกใช้

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ตาม  
พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่  
5) พ.ศ. 2546 ในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ทั้งหมด 10 แห่ง

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล เพื่อเพื่อพัฒนา  
คุณลักษณะภาวะผู้นำทั้งแก่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายพนักงานส่วนตำบลในเชิงความสัมพันธ์และ  
ความเข้าใจที่ดีระหว่างกัน อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า และประสิทธิภาพสูงสุดของ  
องค์กรร่วมกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม  
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY